

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	FILOZOFICZNE FUNDAMENTY KRYTYCZNEGO MYŚLENIA, PG_00067925						
Kierunek studiów	Ekonomia						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		5.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Zarządzania i Ekonomii -> Katedra Filozofii i Metodologii Nauk						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Karalus				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć i metody nauczania	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	45.0	0.0	0.0	0.0	75
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	75		5.0		45.0	125
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wprowadzenie studenta do podstaw logicznego i krytycznego myślenia, tj. myślenia kontekstualizującego i spełniającego rygory poprawności logiczno-metodologicznej. Przedmiot obejmuje kurs logiki (rachunek zdań, rachunek predykatów, relacje, podstawy semiotyki logicznej, rozumowania dedukcyjne i indukcyjne, podstawy retoryki i teorii argumentacji), wprowadzenie do filozofii (filozofii społeczno-politycznej i epistemologii) oraz moduł etyczny (podstawowe zagadnienia etyki i teorie etyczne).						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu		Sposób weryfikacji i oceny efektu		
	[K6_W07] zna i rozumie zaawansowane metody analizy zjawisk ekonomicznych, finansowych i społecznych uwzględniając kwestie prawne i etyczne.		Łączy różne obszary wiedzy.		[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej		
	[K6_U02] potrafi efektywnie komunikować się z otoczeniem, przygotowując prezentacje, w których stosuje terminologię specyficzną dla kierunku ekonomia, a także potrafi oceniać różnorodne opinie podczas dyskusji i debat.		Wykorzystuje wiedzę z filozofii i logiki do problematyzacji zagadnień z ekonomii.		[SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu		
	[K6_K02] jest gotów do podejmowania kompetentnych i etycznych decyzji w celu tworzenia i utrzymania wartości ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, wykazując się działaniami przedsiębiorczymi.		Jest w stanie poddać etycznej ocenie zjawiska ze sfery ekonomicznej.		[SK5] Ocena umiejętności rozwiązywania problemów występujących w praktyce		

Treści przedmiotu	Moduł: logika Co to jest logika? Logika i język, funkcje języka Logika i znaczenie. Nazwa i pojęcie Definicje i podział logiczny Zdania i sady i ich formy Rachunek zdań. Prawa rachunku zdań Rachunek funkcji Podstawowe pojęcia teorii mnogości Klasyczny rachunek zdań Wnioskowania: dedukcyjne, redukcyjne i indukcyjne Znaczenie logiki dla rozwiązywania problemów naukowych Logika w naukach ekonomicznych Logika i retoryka Omawianie wybranych problemów logicznych i rozwiązywanie zadań Moduł: filozofia 1. Definicja filozofii społecznej i politycznej. Filozofia społeczna a nauki społeczne i humanistyczne (ekonomia polityczna, socjologia, ekonomia, psychologia, teoria decyzji, historia). Podstawowe zagadnienia filozofii społecznej (jednostka-społeczeństwo-racjonalność-indywidualizacja-uspołecznienieintersubiektywność-wspólnota-uznanie) oraz filozofii politycznej (sprawiedliwość-równość-braterstwowlność-ustrój-państwo-władza). 2. Platon i Arystoteles. Filozof jako władca. Metafora jaskini. Filozof jako mędrzec. Idealne państwo Platona: państwo totalitarne? 3. Umowa społeczna, stan natury, prawo, własność: Hobbes i Locke. 4. Klasyczny liberalizm: podstawowe założenia. Wolność, własność, samoposiadanie, sprawiedliwość, tolerancja. Autonomia jednostki a wspólnota. Locke, Mill, Constant jako klasyczni liberałowie. Kant o wiecznym pokoju. 5. Konserwatyzm. Podstawowe wyznaczniki konserwatywnego światopoglądu. Konserwatyzm a tradycjonalizm. Państwo, moralność i autorytet według konserwatystów. 6. Krytyka społeczna i krytyka tradycyjnej umowy społecznej. Źródło nierówności oraz pojęcie woli powszechnej według Rousseau. Pojęcie alienacji u Marksa. Relacja świadomość-byt społeczny. Pojęcie ideologii. 7. Równość, sprawiedliwość i wolność w myśli lewicowej. Marks o wyzysku, przemocy i wyzwoleniu. Odmiany myśli lewicowej (socjalizm, anarchizm, socjaldemokracja). 8. Współczesna myśl liberalna: Rawls i Dworkin o równości i sprawiedliwości. Czym jest równość? Wymiary równości. Równość a sprawiedliwość. Pojęcie sprawiedliwości dystrybutywnej. 9. Rawls i liberalny egalitarianizm. Libertarianizm: krytyka koncepcji Rawlsa. Nozick o sprawiedliwości dystrybutywnej. Libertarianizm jako apologia jednostkowej autonomii i wolnego rynku. Libertarianizm a anarchokapitalizm. 10. Komunitaryzm: powrót do Arystotelesowskiego pojęcia cnoty. Wspólnota responsywna: wyzwanie dla liberalizmu i utilitaryzmu. Problem atomizacji społecznej i dobra wspólnego. Dygresja: Sfera gospodarcza i społeczeństwo w liberalizmie i w komunitaryzmie. 11. Dialektyka procesu indywiduacja-uspołecznienie. Wolność, państwo, wspólnota i prawo w myśli europejskiej. Prawo, prawo naturalne i prawa człowieka. Jak człowiek staje się podmiotem? Postęp i regres dziejowy. Dialektyka Pana i Sługi. Hegel o postępie wolności w dziejach. 12. Panowanie, przemoc i racjonalność. Zagadnienie racjonalności jednostki i racjonalności historii. Krótka dygresja o tym czym jest historia. Zależność między formami społecznego bytu a myśleniem (wprowadzenie do socjologii wiedzy). 13. Jednostka a społeczeństwo w ujęciu psychoanalitycznym: kultura jako źródło cierpienia. Freud o napięciu między życiem popędowym a wymogami życia zbiorowego. Psychoanalityczne ujęcie jednostki i pragnienia (Lacan). 14. Równość raz jeszcze: feminizm jako doktryna polityczna. Główne nurty i odmiany myśli feministycznej. Zagadnienie dyskryminacji, opresji i emancypacji. Polemiki w obrębie feminizmu. Moduł: etyka 1. Przedmiot etyki i jej pole problemowe; 2. Podstawowe pojęcia i problemy etyki, typy etyk; 3. Główne teorie etyki: konsekwencjalizm i utilitaryzm; 4. Etyka deontologiczna; 5. Etyka cnót;
-------------------	--

	6. Etyka a religia; 7. Etyki szczegółowe: etyka seksualna; 8. Bioetyka I: eugenika, aborcja, eutanazja; 9. Bioetyka II: klonowanie, badania reprogenetyczne, GMO, inżyniera genetyczna, biotechnologie; 10. Etyka a polityka; 11. Etyka biznesu; 12. Etyka zrównoważonego rozwoju; 13. Etyka a nauka; 14. Psychologia moralności; 15. Socjologia moralności.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Obecność na zajęciach	80.0%	10.0%
	Kolokwium końcowe	50.0%	60.0%
	Aktywne uczestnictwo w zajęciach	50.0%	30.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Przewodnik po współczesnej filozofii politycznej, pod red. Roberta E. Goodina i Filipa Petita, Warszawa 2002, Książka i Wiedza. 2. K. Ajdukiewicz, Zarys logiki. PZWS, Warszawa, 1957	
	Uzupełniająca lista lektur	1. Alasdair MacIntyre, Krótka historia etyki, PWN, Warszawa, 2000; 2. Przewodnik po etyce, pod red. Petera Singera, Książka i Wiedza, Warszawa, 2002. 3. Włodzimierz Tyburski, Ryszard Wiśniewski, Andrzej Wachowiak, Historia filozofii i etyki do współczesności: źródła i komentarze, TNOiK, Toruń, 2002.	
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczenie:	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Zbadaj czy z danych zdań wynika wniosek Czemu służy umowa społeczna według Hobbesa?; Czym jest racjonalizm w teorii poznania? Przedstaw podstawowe założenia konserwatyzmu; Czym jest alienacja?; Omów dlaczego tolerancja jest tak istotna dla liberalizmu Zdefiniuj pojęcie zrównoważonego rozwoju. Czym jest utilitaryzm?
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.